

Oulun Ilmoituslehti.

No 55. – 11.5.1892

Siirtolaisten oltawa waroillaan Ameriikkaan tullessa.

Ameriikkaan saapuessaan joutuwat siirtolaiset useinkin sydämettömien weijarien petkutettawaksi, menettävätpä joskus kaiken omaisuutensa Ameriikassa wiljalta wilisewien nylkyrien käsissä ja niin joutuwat sanomattomaan kurjuuteen, kun eiwät osaa olla waroillaan. Otamme senwuoksi tähän toisessa paikkaa tätä lehteä lähemmin mainitusta hra Konne Zilliacuksen kirjoittamasta teoksesta, minkä ensimmäinen wihko äskettäin on painosta ilmestynyt, muutaman kohdan, jossa huomautetaan näistä epäkohdista ja annetaan siirtolaisille neuvoja wälttääksensä joutumasta weijarien nyllettäväksi Ameriikkaan saapuessaan. Hra Zilliacus, joka on oleskellut suomalaisten oloja tutkimassa Ameriikassa, sanoo kirjassaan muun muassa näinikään:

Wielä jonkun aikaa sitten laskettiin kaikki Newyorkiin saapuwat siirtolaiset maalle n. s. Castle- Gardeniin, mutta nyt astuwat he rannalle Ellis' Island'iin, Newyorkin lahdesa sijaitsewaan saareen. Ensimmäiset ihmiset, joiden kanssa siirtolainen Newyorkissa tulee tekemisiin, owat n. s. "runners"it, s. o. jonkunmoiset asiamiehet, jotka keräilewät kunteja erilaisiin laitoksiin. Rautatiepilettien myyjät, rawintolain- ja kapakkain-isännät, erityisten tarwekalujen kaupustelijat, asiamiehet, jotka hankkiwat ihmisille paikkoja ja työtä – kaikki pitäwät runners'ija liikkeellä houkutelakseen luokseensa kunteja wastatulleista siirtolaisista. Rehelliisiä ihmisiä woi tosin poikkeuksena olla näiden runners'ien joukossa, mutta yleisenä sääntönä on pidettävä että ne owat tunnottomia nylkijöitä, joita siirtolainen karttakoon niin paljon kuin suinkin saattaa.

Newyork on jo tähän aikaan maailman suurimpia kaupunkeja ja samalla se paikka, johon sadoin tuhansin siirtolaisia joka wuosi saapuu, kaikki – tai milt'ei kaikki – etsien työtä ja ihan wieraina ollen tämän uuden maailman kaikissa oloissa. On sentähden aiwan luonnollista että paljon kurjuutta ja hätää löytyy tuossa kaupungissa rikkauden ja loiston rinnalla. Mutta kurjuus ja hätä pakoittaa omiansa tarttumaan mihin keinoon hywänsä hengen ja elämän säilyttä-

Siirtolaisten oltawa waroillaan Ameriikkaan tullessa.

Ameriikkaan saapuessaan joutuwat siirtolaiset useinkin sydämettömien weijarien petkutettawaksi, menettävätpä joskus kaiken omaisuutensa Ameriikassa wiljalta wilisewien nylkyrien käsissä ja niin joutuwat sanomattomaan kurjuuteen, kun eiwät osaa olla waroillaan. Otamme senwuoksi tähän toisessa paikkaa tätä lehteä lähemmin mainitusta hra Konne Zilliacuksen kirjoittamasta teoksesta, minkä ensimmäinen wihko äskettäin on painosta ilmestynyt, muutaman kohdan, jossa huomautetaan näistä epäkohdista ja annetaan siirtolaisille neuvoja wälttääksensä joutumasta weijarien nyllettäväksi Ameriikkaan saapuessaan. Hra Zilliacus, joka on oleskellut suomalaisten oloja tutkimassa Ameriikassa, sanoo kirjassaan muun muassa näinikään:

Wielä jonkun aikaa sitten laskettiin kaikki Newyorkiin saapuwat siirtolaiset maalle n. s. Castle-Gardeniin, mutta nyt astuwat he rannalle Ellis' Island'iin, Newyorkin lahdesa sijaitsewaan saareen. Ensimmäiset ihmiset, joiden kanssa siirtolainen Newyorkissa tulee tekemisiin,

miseksi, ja sentähden onkin aiwan luonnollinen asia että semmoinen kaupunki kuin Newyork oikein wilisee kaikenlaisia weijareita ja pettureita.

Heti kun joku siirtolaislari on laskenut maalle matkustajansa, piirittää heitä pyöriwä parwi tuommoisia runners'ia, joiden joukosta itsekin siirtolainen aina tapaa jonkun tai use-

ampia oman maansa miehiä, jommoisiin luottamus tawallisesti on suurempi. Mutta tämä luottamus joutuu kaikkein useimmasti wääriin käsiin. Sen saa wasta saapunut tulokas tawallisesti hywin pian kokea, jos hän, noudattaen runners'in liukasta kieltä, seuraa häntä. Useimmat Newyorkiin saapuneet siirtolaiset matkustawat, jäämättä sinne, kauwemmas pois, ja sentähden owat tawallisesti rautatiepilettejä myywiensä asiamiesten runners'it ensimmäisinä tulokasta kiusaamassa. Tawallinen walhe, jota nuo herrat käyttäwät houkutellakseen kunteja isännilleen, on se, että he muka pystywät hankkimaan huokeahintaisempia rautatie-pilettejä kuin muut. Mutta niin ei ole asian laita; sillä kaikki rautatielinjat, jotka kulettawat matkustajia Newyorkista länteenpäin, pitäwät säännössä yhtäläisiä piletihintoja. Ainoa eroitus – ja se on itse teossa warsin suuri – on siinä, tahtooko siirtolainen jatkaa matkaansa rautateitse wai kanawien ja suurten järwien kautta, wai ensiksi rautateitse ja sitten höyrylaiwalla järwien poikki. Wesitie on tietysti hinnan puolesta huokeampi, mutta sen sijaan monta wertaa hitaisempi, jonka tähden ei kenenkään, jolla wain on waraa ostaa rautatiepilettiä, haluta wiipyä wiikkokausia matkalla siihen työpaikkaan, johon hän aikoo, koska hän woi sinne päästä muutamassa päiwässä. Osaksi rautatiellä ja osaksi höyrylaiwalla tapahtuwa matka ei sitä wastoin wie niin sanottawampaa pitempää aikaa kuin kauttainen rautatiematka ja on sitä paitsi koko joukon huokeampi. Tawallinen temppu epärehellisiltä piletin-kaupusteli-joilta on sentähden se, että he henkilöille, jotka eiwät ymmärrä pitää puoltansa, myywät pilettejä hiukkasen huokeampaan hintaan kuin tawalliset rautatiepiletit, wäittäen niiden oikeuttawan katkeamattomaan rautatiematkaan, kun ne itse teossa oikeuttawat wain matkaan, joka tapahtuu osaksi rautateitse, osaksi höyrylaiwalla. Ja siinä kaupassa hyötywät tietysti sekä runneri että pilettejä –asiamies maahanmuuttajan kustannuksella, sillä tämä saa mafiaa paljon enemmän kuin mitä oikeastaan semmoisen sekapiletin hintana on.

Toinen lajia runners'ia owat ne, jotka houkuttelewat kunteja rawintoloihin ja kapakoihin; ja näiden joukossa juuri tawataan kaikkien waurallisimmat kappaleet. On tapahtunut ja tapahtuu wielä milt'ei joka päiwä että ihmisiä, jotka wasta owat tulleet Newyorkiin, eiwätkä tunne paikkakunnan oloja, houkutellaan kaikkein

pahimpiin waras- ja ryöwäriiluoliin, jotka käywät rawintolain ja hotellien nimellä. Ja kerran joutuneena semmoisen paikan sisään, woi uhri päästä sieltä pois ainoastaan onnellisen sattuman kautta; mutta tawallisesti päättyy seikka siihen, että waromaton siirtolais-parka ryöste-tään ihan paljaaksi. Tämän tähden on wiisainta mitä tulokas woi tehdä, että hän heti maallennousupaidassa lähtee sille rautatielle, joka kuljettaa häntä eteenpäin, jos hän, näet, jo ennakolta on ostanut itselleen rautatiepiletin ja siten tietää mitä linjaa hän aikoo käyttää. Jos hän ei ole sitä tehnyt, ja niinpä lienee useimpien laita, niin kääntyköön hän jonkun sellaisen toimimien eli firman puoleen, jonka wirkana juuri on siirtolaisten auttaminen kaikellaisilla neuwoilla ja töillä.

Tämmöisiä firmoja, joista alempana on luet-telo nähtäwänä, on Newyorkissa useampia, ja jokaisen semmoisen firman konttorissa on henkilöitä, jotka puhuwat siirtolaisten käyttämiä kieliä.

Kaikki semmoiset asiat, joita tulokkaalla saattaa olla toimitettawana heti Ameriikkaan tultuansa, niin kuin rahan-waihtoja, rautatiepilet-tien ostoja, wäliaikaisen asunnon hankkimisia, tietojen etsimisiä eri seikoista ja asianhaaroista, – kaikki semmoiset woi hän saada paremmin ja luotettawimmin toimitetuksi, jos hän kääntyy jonkun tämmöisen konttorin puoleen kuin jos hän antaa itseänsä petkuttaa käyttämään runner-sia. Täytyy muistaa että nämä firmat pitäwät yksinomaisena toimenaan kaikellaisten asiain wälittämistä siirrolaisille. Sillä he eläwät, ja sentähden on joteskin selwää että siirtolainen säännös-sä woi kaikkein puolin luottaa heidän rehellisyy-teensä ja tunnollisuuteensa; sillä jos wastakohta tapahtuisi, niin se pian tulisi tunnetuksi ja koko liike häwiäisi.

Runneri sitä wastoin elää ainoastaan päiwäs-tä päiwään, kädestä käteen, ja senpätähden yksi tai toinen petkutus ja petos ei hänen liikettään suuresti haittaa. Hän ansaitsee sillä jonkun dol-larin, ja harwoin, jos koskaan, tapahtuu että hän joutuisi jollain tawoin wastaamaan työstänsä.

Meidän neuwomme siirtolaisille, jotka eiwät ole ennakolta ostaneet itselleen pilettejä matkan-sa jatkamiseksi, waan joiden tästä tai toisesta syystä täytyy jonkun aikaa wiipyä Newyorkis-sa, on sentähden se, että he suorastaan käänty-siwät jonkun siirtolaiskonttorin puoleen, joka jo vuosikausia on ollut olemassa. Siellä woi-

wat he saada kaikki tarwittawat tiedot ja niiden kautta toimitetuksi kaikki tarpeelliset asiansa. Jos kuitenkin wasta saapunut tulokas sattuisi joutumaan petturien ja weijarien kynsiin, niin on paras että hän kääntyy maansa konsulin puo-

leen, waikka tosin mielellämme lisäämme, että konsuli harwoin woi mitään tämmöisiä asioita parantaa. Siksi owat petturit tawallisesti liian wiisaat.

(Jatk.)

Tekstin puhtaaksikirjoitus ja taitto:

Siirtolaisuusinstituutti

<http://www.migrationinstitute.fi>

Alkuperäistekstit haettavissa

Historiallisesta sanomalehtikirjastosta osoitteessa:

<http://digi.lib.helsinki.fi/sanomalehti>

Yksittäisen lehden numero löytyy helpoimmin
sivuston **selailu**-toiminnon kautta.

Kansalliskirjaston DIGITOIDUT AINEISTOT					Suomeksi På svenska In English	
Etusivu	Sanomalehdet	Pienpainatteet	Aikakauslehdet	Muut tietokannat ja verkkoaineistot		
HISTORIALLINEN SANOMALEHTIKIRJASTO					<input type="text" value="Pikahaku"/> <input type="button" value="Hae"/>	
Pääsivu	Selailu	Haku	Tarkennettu haku	Artikkelihakemisto	Palaute	
Tervetuloa tutustumaan Suomen historiaan ja menneeseen aikaan vanhojen sanomalehtien kautta!						